

Кальян Олександр Сергійович

канд. юрид. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0003-2345-3929

Осташова Валерія Олександрівна

канд. юрид. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0002-6022-6680

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава

ОКРЕМІ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗАСАД ЕКОЛОГІЗАЦІЇ

Розвиток будь-якої держави тісно пов'язаний із належним запровадженням принципів екологізації. Це засвідчується сучасним позитивним досвідом розвинених європейських країн, для яких вони стали керівними засадами в реалізації державної політики у сфері регулювання екологічних та соціальних відносин одночасно.

У разі відсутності в актах правового регулювання чітко визначеної орієнтації держави на систему європейських стандартів та цінності у сфері екологічної безпеки недосяжним стає високий рівень екологічного та інноваційного її розвитку, оскільки наявність відповідних прогалин та чіткого нормативного регулювання у відповідній сфері призводить до виникнення сприятливих умов для виникнення порушень основних напрямків екологізації, що мають свій прояв у різноманітних соціальних вимірах та суттєво впливають на загальний добробут фізичних осіб, юридичних осіб, територіальної громади, держави та суспільства в цілому. Визнання пріоритетними напрямами екологічного розвитку держав, які спираються на сучасні концепції інноваційного регулювання економічних процесів, «зеленої економіки», сталого розвитку, об'єктивно визначає подальші шляхи їх практичного впровадження та реалізації, що взаємообумовлені зв'язком екологічної складової із безпосереднім правовим та економічним розвитком національного господарства в державі.

Нормативні засади процесу гармонізації детерміновані фактичним впровадженням Угоди про Асоціацію Україна – ЄС, що передбачає обов'язкову імплементацію до законодавства України вимог 350 законодавчих актів ЄС

(Директив та Регламентів), з яких близько 100 – вимоги з екологічної безпеки та раціонального природокористування [1, с. 3].

Процеси екологізації мають на меті не тільки боротьбу із забрудненням навколишнього середовища. Необхідний комплексний підхід до екологізації економічного розвитку, який передбачає запровадження системи заходів щодо зниження навантаження на довкілля. Результатом екологізації стане інтеграція екологічних складників у всі сфери української економічної дійсності, тобто формування «зеленої економіки» від локального до національного рівня. Ключовим завданням у такому контексті є реалізація інвестиційних програм (особливо державою) в таких галузях економіки, як енергетика, транспорт, будівництво, сільське господарство тощо. Капіталовкладення повинні бути спрямовані на підтримку новітніх технологій та інновацій у сфері енергозбереження та енергоефективності, утилізації та вторинного використання ресурсів. Передусім це стосується енергетичної галузі. Застарілі технології та оснащення енергетики є основною причиною її низької ефективності та навантаження на навколишнє середовище [2, с. 164].

В сучасних умовах екологічні інновації базуються не тільки на матеріальній компоненті, а зазвичай включають і організаційну складову та стають засобом, за допомогою якого досягаються: сталий розвиток країни, раціональне природоресурсне користування та енергозбереження, створюється фундамент для підвищення рівня конкурентоздатності суб'єктів економічних відносин у зв'язку із зростанням рівня екологічності продукції, яку вони виробляють.

Слід відзначити, що тенденції до фактичної асиміляції України у колі європейських країн об'єктивно визначають необхідність підвищення рівня конкурентоздатності держави в цілому, а також її окремих товаровиробників, що здійснюють експортну діяльність. Система екологічних стандартів у сучасних умовах зазнає змін внаслідок безпосереднього впливу на неї процесу гармонізації правових норм законодавства України із європейським, що зумовлений метою наближення національної правової системи до впровадження європейських стандартів якості.

Бібліографічний список

1. *Віхорт Ю. В.* Європейський досвід реалізації екологічних інновацій: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2017. № 6 (99). С. 3–9. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2017/6_2017/3.pdf (дата звернення: 13.06.2020 р.).

2. *Мартусенко І. В.* Напрямки екологізації економіки в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 11. URL : <http://global-national.in.ua/issue11-2016/19-vipusk-11-cherven-2016-r/2082-martusenko-i-v-napryamki-ekologizatsiji-ekonomiki-v-ukrajini> (дата звернення: 13.06.2020 р.).